[2024] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 2024 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 269

ਸ਼ੋਮਾ ਕਾਂਤੀ ਸੇਨ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2595)

05 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ * ਅਤੇ ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 06.06.2018 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 17.01.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਦੀ ਧਾਰਾ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਉਪ-ਧਾਰਾ। 153 ਏ, 505 (1 ਬੀ) 117 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967-ਉਪ ਧਾਰਾ 13,16,17,18,18 ਬੀ, 20,4 38,39,40 ਅਤੇ 43-ਡੀ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ, 2008 -ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ-ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ-ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਮਿਲੀ-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ-ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦਾ ਹੱਥ ਸੀ-ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ-ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੋਸ਼1860 ਦੇ ਕੋਡ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੀਟ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1967 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ-ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਂਚ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। - ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 2008 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ - ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗਤਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਰਸ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਉਮਰ 66 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. 'ਚ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। - ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ' ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 15 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 162-ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਕਟ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 184 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜਮਹੂਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ-ਇਹ ਦੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। 1967 ਐਕਟ ਦਾ 18 - ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ - ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੈਪਟਰ VI ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। – ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 14,15,23,24,30,31,32,35,36,42]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਵਰਨਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. [2023] 10 ਐੱਸਸੀਆਰ 867: (2023) **ਆਈ** ਐਨ ਐਸ ਸੀ 655-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਸਤੀ ਰਾਮ (2013) 4 ਐੱਸਸੀਆਰ 850: (2013) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 200; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਉਰਫ ਸਲੀਮ ਰਾਹੀਂ (2013) 11 ਐੱਸਸੀਆਰ 140: (2014) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 258; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ [2019] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1060: (2019) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [2024] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 134: (2024) ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 92; ਕੇ. ਏ. ਨਜੀਬ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ [2021] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 443: (2021) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 713; ਮਜ਼ਹਰ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਐਨ. ਆਈ. ਏ. ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ; ਸ਼ਾਹੀਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [1996] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1123: (1996) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 616; ਐਂਜੇਲਾ ਹਰੀਸ਼ ਸੋਨਟੱਕੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021),3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 723-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860; ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967; ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ, 2008; ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973।

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ; ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ; ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ; ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ; ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾ ਕਰਨਾ; ਜ਼ਮਾਨਤ; ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼; ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦੋਸ਼; ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭੂਮਿਕਾ; ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ; ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ।

ਤੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2595 ਦਾ 2023 ਸੀਆਰਐਮਬੀਏ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 17.01.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. 2020 ਦੇ 118

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਕੇ. ਐੱਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਆਨੰਦ ਗਰੋਵਰ, ਮਿਹਿਰ ਦੇਸਾਈ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵਾਂਸ, ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਰੋਹਿਨ ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਰਿਸ਼ਮਾ ਮਾਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਸ਼ੀਕਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਗਿਰਦਿਆਲ, ਸਿਧਾਰਥ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਦੀਆਲ, ਅਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਅੰਨੀਰੁਧ ਸ਼ਰਮਾ ਆਈ, ਸਿਧਾਰਥ ਕੋਹਲੀ, ਇਸ਼ਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਅੰਨੀਰੁਧ ਭੱਟ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਬੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਓਮਕਾਰ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਅਨਿਰੁਧ ਪਾਂਡੇ, ਭਾਰਤ ਬਾਗਲਾ, ਸੌਰਵ ਸਿੰਘ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਐੱਸ. ਫਾਂਸੇ, ਆਦਰਸ਼ ਦੂਬੇ, ਰਾਜ ਕਮਲ, ਅਸੀਮ ਅਟਵਾਲ, ਸ਼ਾਹੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਿਧਾਰਥ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਾਹੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਐਡਵਾਂਸ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਜੇ.

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 17.01.2023 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ.) ਨੰਬਰ 06.06.2018 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 04/2018 ਮਿਤੀ 08.01.2018 ਵਿਸ਼ਰਾਮਬਾਗ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ("1860 ਕੋਡ") ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ, 505 (1 ਬੀ) 117 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 31.12.2017 ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਸ਼ਨਿਵਰਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੈਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਅਤੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੀਰ ਕਲਾ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1860 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਨੂੰ 06.03.2018 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ

17.04.2018 ਨੂੰ ਅੱਠ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ (1) ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ, (2) ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਾਡਿੰਗ, (3) ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸੁਧੀਰ ਧਾਵਲੇ, (4) ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਹਰਸ਼ਾਲੀ ਪੋਟਦਾਰ, (5) ਪੁਣੇ ਦੇ ਸਾਗਰ ਗੋਰਖੇ, (6) ਪੁਣੇ ਦੇ ਦੀਪਕ ਧਾਗਲੇ, (7) ਪੁਣੇ ਦੇ ਜਯੋਤੀ ਜਗਤਪ ਅਤੇ (8) ਪੁਣੇ ਦੇ ਰਮੇਸ਼ ਗੇਚੋਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਮਿਲੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ["ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ)"] ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਮਿਤੀ 22.06.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ("1967 ਐਕਟ") ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 13,16,17,18,18 ਬੀ, 20,38,39 ਅਤੇ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 06.06.2018 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਹਿਤ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਪਕਰਣ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

4. 02.11.2018 ਨੂੰ ਕੁਮਾਰਸਾਈ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 23.12.2018 (ਅਪੀਲ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਅਨੁਲਗ ਪੀ-6) ਅਤੇ 24.08.2020 ਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਚਾਰ ਸੈੱਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ 'ਸੁਰੱਖਿਅਤ' ਵਜੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ, 2008 ("2008 ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 27.04.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ 24.01.2020 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ("ਐੱਨਆਈਏ") ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਐੱਨਆਈਏ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰਸੀ-01/2020/ਐੱਨਆਈਏ/ਐੱਮਯੂਐੱਮ ਵਜੋਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਡਬਲਯੂ2 ਅਤੇ ਕੇਡਬਲਯੂ4 ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪੂਰਵ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਡਬਲਯੂ2 ਅਤੇ ਕੇਡਬਲਯੂ4 ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ("1973 ਕੋਡ") ਦੀ ਧਾਰਾ 207 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੇ ਡਬਲਯੂ 4 ਕੁਮਾਰਸਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. 15.11.2018 ਨੂੰ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1860 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ, 501 (1) (ਬੀ) 117,120 ਬੀ, 121,121 ਏ, 124 ਏ ਅਤੇ 34 ਦੇ ਨਾਲ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13,16,17,18,18 ਬੀ, 20,38,39 ਅਤੇ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 4 ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਕਾਲਮ 10 ਵਿੱਚ, ਸੁਧੀਰ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਧਾਵਲੇ, ਰੋਨਾ ਜੈਕਬ ਵਿਲਸਨ, ਸੁਰੇਂਦਰ ਪੁੰਡਲੀਕਰਾਓ ਗਾਡਲਿੰਗ, ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਸੀਤਾਰਾਮ ਰਾਉਤ ਦੇ ਨਾਮ "ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ (ਫਰਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)" ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ "ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀਗਤ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ 21.02.2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਵਰਵਰਾ ਰਾਓ, ਵਰਨਨ ਗੋਂਜ਼ਾਲਵਿਸ, ਅਰੁਣ ਫਰੇਰਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੂੰ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਮੁੱਢਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 13.12.2018 ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਿਤੀ 15.11.2018 ਅਤੇ 21.11.2019 ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮਿਤੀ 06.11.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43-ਡੀ (5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 09.01.2020 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1973 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

7. ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਵੀ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮਿਤੀ 17.07.2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ-

"1. ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੁਣ ਐਨ ਆਈ ਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਐੱਨ ਆਈ ਏ ਐਕਟ। ਉਹ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 2024 ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 11/06/2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ, ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ @ਸਲੀਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (2014) 1 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 258 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

ਆਰਡਰ

(i) ਐੱਨ ਆਈ ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ii) ਸੋਧ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(iii) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ।

(iv) ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੈੱਟ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇਗਾ।

8. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 17.01.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਜਿਸ' ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਨਆਈਏ ਨੇ 09.10.2020 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁਮ੍ਬਡੇ, ਗੌਤਮ ਨਵਲੱਖਾ, ਹੈਨੀ ਬਾਬੂ, ਸਾਗਰ ਗੋਰਖੇ, ਰਮੇਸ਼ ਗੇਚੋਰੇ, ਜਯੋਤੀ ਜਗਤਪ ਅਤੇ ਸਟੈਨ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਦਾ ਤਰਕ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾਃ -

"2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਤੀ 2 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਨਵਰੀ, 2020 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐੱਨਆਈਏ") ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ i.e. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ (ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ) ਵਿੱਚ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ (ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ) ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

3. ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨ. ਆਈ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਹੋਰ ਵੀ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

9. ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਇਸੇ ਕਾਰਕ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪੂਰਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

10. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਕ ਅਪੀਲ ਮੰਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 2008 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ. ਉਸ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਸਤੀ ਰਾਮ [(2013) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 200] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ-

"27. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਬਸਤੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਸਤੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਹੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

11. ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਉਹੀ ਤਰੀਕਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ 1973 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ,

ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ-ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਸੈਨ ਉਰਫ ਸਲੀਮ [(2014) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 258], ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈਃ-

"27. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2-8-2013 ਨੂੰ ਏ ਪੀ ਵੀ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ [ਏ ਪੀ ਵੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਰਾਜ] ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ. ਹੁਸੈਨ, (2014) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 706] ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

27.1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ।

27.2. ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਬੀ) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉੱਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਓ. ਸੀ. ਐਕਟ, 1999 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਐਕਟ, 2008 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 439 ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

27.3. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਹੋਵੇਗੀ।

13. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਹਰ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਮੰਚ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਿਯਮਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 1973 ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਿਸ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਰੂਪ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ), ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਜਾਂਚ ਸੀ ਜੋ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਉਸੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਹੀ ਬਦਲੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨ. ਆਈ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਦੂਜੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਫੋਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ' ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ।

14. ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਰਸ ਇੱਕ ਆਗਿਆਯੋਗ ਕੋਰਸ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਔਰਤ, ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 66 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਲ. ਐੱਮ. ਪੀ. ਨੰ. 2023 ਦਾ 166531, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

15. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ 2008 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 2008 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ' ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

16. ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਗਰੋਵਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ਾ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅਸਲ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

17. ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਐਨਆਈਏ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਠੋਸ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ, ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਫੋਰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

18. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਆਖਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

19. ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੈਰੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕਪਾਸੜ ਰਾਹਤ ਖੋਹ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆ ਕੇ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

20. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) 1 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

1.43- ਡੀ. ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ।

1) ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ

ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਕੈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਟੈਸਟ ਸਿਰਫ਼ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16,17,18,18 ਬੀ, 20,38,39 ਅਤੇ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਾਬੰਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ' ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗੀ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਸੰਗੀਨ ਕੇਸ" ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ-

(ਏ) "ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ", "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਅਤੇ "ਸੱਠ ਦਿਨ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ "ਤੀਹ ਦਿਨ", "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਅਤੇ "ਨੱਬੇ ਦਿਨ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਪਰੰਤੂ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤਃ-"ਬਸ਼ਰਤੇ ਜੇ ਨੱਬੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 268 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ-

(ਏ) ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ"

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

(ii) "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼" ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ" ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਾਂਡ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਾਂਡ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਅਦਾਲਤ, ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ।

(6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕੋਡ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

(7) ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਜੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

नैशनल इनवैसटीगेशन एजंसी-बनाम-ज़हूर अहिमद शाह वटाली [(2019) 5 ऐॅस. सी. सी. 1] अते वरनन-बनाम-महाराशटर राज अते ए. ऐॅन. आर. दे मामलिआं विॅच इस अदालत दे दो तालमेल बैंच दे दो फैसलिआं नाल नजिॅठिआ गिआ अते समझाइआ गिआ। [2023 INSC 655]. (साडे विॅचों इॅक, जे. अनिरुॅध बोस, बाअद दे फैसले विॅच इॅक थिर सी)

21. ज़हूर अहिमद शाह वटाली (उपरोकत) दे मामले विॅच इह मंनिआ गिआ हैः -

"23. उप-धारा (5) दे प्रावधान दे अधार 'ते अदालत दा इह फरज़ बणदा है कि उह इस गॅल दी तसॅली करे कि इह विशवास करन लई वाजब आधार हन कि दोशी विरुॅध दोश पहिली नज़र विॅच सॅच जां होर है। इस अदालत दे फैसलिआं वॅल साडा धिआन खिॅचिआ गिआ सी, जिस नूं टाडा अते मैकोका विॅच इसे तरह्रां दे विशेश प्रबंधां नाल नजिॅठण दा मौका मिलिआ है। 1967 दे ऐकट अधीन अपराधां दे सबंध विॅच ज़मानत दी बेनती 'ते विचार करदे समें उन्हां फैसलिआं दे अंतरीव सिधांत दा कुझ असर हो सकदा है। ज़िकरजोग है कि टाडा, मैकोका अते नारकोटिक ड्रॅगज़ ऐंड साइकोटॅपिक सबसटैंस ऐकट, 1985 वरगे विशेश कानूंनां तहित अदालत नूं आपणी राए दरज करन दी लोड़ है कि इह विशवास करन लई वाजब आधार हन कि दोशी कथित अपराध दा "दोशी नहीं" है। अदालत दुआरा दरज कीती जाण वाली संतुशटी विॅच इॅक हॅद तॅक अंतर है कि इह विशवास करन लई वाजब अधार हन कि दोशी अजिहे अपराध दा "दोशी नहीं" है अते 1967 दे ऐकट दे उदेशां लई दरज कीती जाण वाली संतुशटी कि इह विशवास करन लई वाजब अधार हन कि अजिहे विअकती विरुॅध दोश "पहिली नज़र विॅच" सॅच है। आपणी प्रकिरती अनुसार, "पहिली नज़र विॅच सॅच" शबद दा अरथ इह होवेगा कि जांच एजंसी दुआरा पहिली सूचना रिपेरट विॅच सबंधत दोशी विरुॅध लगाए गए दोशां दे संदरभ विॅच इकॅठी कीती गई समॅगरी/सबूत उदों तॅक प्रभावी होणे चाहीदे हन जदों तॅक होर सबूतां दुआरा इस दा खंडन नहीं कीता जांदा अते इस उॅते काबू नहीं पाइआ जांदा जां गलत साबत नहीं कीता जांदा, अते इस दे साहमणे, दॅसे गए अपराध दे कमिशन विॅच अजिहे दोशी दी मिलीभुगत नूं दरसाउंदा है। इह इॅक दिॅते गए तॅथ जां दॅसे गए अपराध दा गठन करन वाले तॅथां दी लड़ी नूं सथापत करन लई चंगा अते काफ़ी होणा चाहीदा है, जदों तॅक इस दा खंडन जां विरोध नहीं कीता जांदा। इॅक अरथ विॅच, संतुशटी दी डिगरी घॅट हुंदी है जदों अदालत नूं इह राए देणी पैंदी है कि दोश "पहिली नज़र विॅच सॅच" है।

ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਰਾਏ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ "ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ" ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਰਾਏ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹਨ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, [(2005) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 294:2005 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1057] ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਰਾ 36 ਤੋਂ 38 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.ਪੀ. 316-17)

"36. ਕੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ?

37. ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ।

38. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ। ...
ਅੱਗੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ।
ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੈਰਾ 44 ਤੋਂ 48 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀਪੀ. 318-20)

"44. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 21 (4) ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਕੋਕਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (4) ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

45. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤਿੱਖੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ,

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

46. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਵਿਆਪਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਕੋਕਾ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਸਥਾਈ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ।

47. ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ (2004) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 528:2004 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1977] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਪੀ.ਪੀ. 537-38, ਪੈਰਾ 18)

'18. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਰਨ ਬਨਾਮ ਰਾਮਬਿਲਾਸ [(2001) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 338:2001 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1124] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈਃ (ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਪੀ.344, ਪੈਰਾ 8)

"8.... ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ... ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਢਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਦ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਹਨ।

ਹਾਲੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

48. ਜੈੇਂਦਰ ਸਰਸਵਤੀ ਸਵਾਮੀਗਲ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਟੀ.ਐਨ. (2005) 2 ਐਸਸੀਸੀ 13:2005 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 481] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ [(ਐਸਸੀਸੀ ਪੀਪੀ. 21-22, ਪੈਰਾ 16)]

'16.... ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ [(1962) 3 ਐਸਸੀਆਰ 622: ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 253: (1962) 1 ਸੀਆਰਐਲਜੇ 215] ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) [(1978) 1 ਐਸਸੀਸੀ 118:1978 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 41] ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਨ-ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; ਸਬੂਤ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ; ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹਨ; ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ; ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੰਕਾ; ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਕਾਰਕ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

22. ਵਰਨਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"36. ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ" ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ/ਸਬੂਤਹੀਟ ਮੁਸ

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ "ਟੈਸਟ" ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਭਾਵਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਤਹ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਮੁੱਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

23. ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਾਬੰਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ, ਸਿਰਫ ਸਾਡੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਅਧਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੱਤ 15.11.2018 ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 17.4,17.5,17.8,17.10.1,17.11,17.12,17.15,17.16 ਅਤੇ 17.18 ਅਤੇ 21.02.2019 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 17.4,17.5 ਅਤੇ 17.16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਮਿਤੀ 09.10.2020 ਦੇ ਪੈਰਾ 17.24,17.25,17.29,17.32,17.39,17.45,17.55,17.56,17.73,17.74,17.75 ਅਤੇ 17.78 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

24. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 31.12.2017 ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸ਼ਨਿਵਰਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ

ਕੋਈ ਵੀ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਰਾਮਬਾਗ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਪੁਣੇ ਵਿੱਚ 08.01.2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹੇਸ਼ ਰਾਉਤ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਫੰਡ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ (ਮਾਓਵਾਦੀ).ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੰਡੀਅਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਪੀਪਲਜ਼ ਵਕੀਲ (ਆਈ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ.) ਕਮੇਟੀ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਰਾਈਟਸ (ਸੀ. ਪੀ. ਡੀ. ਆਰ.) ਅਨੁਰਾਧਾ ਗਾਂਧੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਮੇਟੀ (ਏ. ਜੀ. ਐੱਮ. ਸੀ.) ਅਤੇ ਕਬੀਰ ਕਲਾ ਮੰਚ (ਕੇ. ਕੇ. ਐੱਮ.) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦਾ ਫਰੰਟਲ ਸੰਗਠਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, 06.06.2018 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨਰੀ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਫਰੰਟ (ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਫ.) ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰੰਟਲ ਸੰਗਠਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਮਾਓਵਾਦੀt). ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਫ. ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

25. ਦੂਜੀ ਪੂਰਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਵੀ 22-23.04.2012 ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਰਡੀਐੱਫ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁਮਬੱਡੇ, ਗੌਤਮ ਨਵਲੱਖਾ, ਹੈਨੀ ਬਾਬੂ, ਜਯੋਤੀ ਜਗਤਪ ਅਤੇ ਸਟੈਨ ਸਵਾਮੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ). ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਈ-ਮੇਲ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਸੇ ਲੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

26. ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਤਿੰਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਵਾਧੂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

27. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ-

(i) 08.06.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ "ਕਾਮਰੇਟ ਐਮ" ਵੱਲੋਂ "ਕਾਮਰੇਟ ਸੁਰੇਂਦਰ" ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ "ਕਾਮਰੇਟ ਸ਼ੋਮਸੇਨ" ਨੂੰ ਨਾਗਪੁਰ, ਚੰਦਰਪੁਰ ਅਤੇ ਗੋਂਡੀਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਡੀਆਰ ਅਤੇ ਰੈਟੀਕਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਭੇਜੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੰਡ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ii) "ਕਾਮ੍ਰੇਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਇੱਕ "ਆਰ" ਦਾ ਮਿਤੀ 23.12.2017 ਦਾ ਪੱਤਰ ਜੋ ਕਿ ਗਡ਼ਚਿਰੌਲੀ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੱਥ-ਖੋਜ ਟੀਮ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸ਼ੋਮਾ" ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤਾਂ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(iii) ਅਗਲਾ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 02.01.2018 ਦਾ ਹੈ। "ਕਮਰੇਡ ਰੋਨਾ" ਨੂੰ ਐੱਮ "ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਿੱਸੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ" ਕੋਮ "। ਸੋਮਾ "

ਅਤੇ "ਕੋਮ. ਸੁਰੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(iv) ਅਗਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 02.01.2008 ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ "ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੀਪੀਡੀਆਰ ਮੈਂਬਰ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਸ਼ੋਮਸੇਨ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(v) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਣ-ਮਿਤੀ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਸੋਮਾ" ਨੂੰ "1 ਐਲ" (ਸੰਭਵ ਤੌਰ' ਤੇ ਰੁਪਏ) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) "ਸੁਰੇਂਦਰ" ਤੋਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ.

(vi) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 25.09.2017 ਨੂੰ "ਕਾਮ" ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ "ਕਾਮ੍ਰੇਡ ਸੁਰੇਂਦਰ" ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਸ਼ੋਮਾਸੇਨ" ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀ. ਜੀ. ਪੀ. ਫਾਈਲਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(vii) ਫਿਰ 05.11.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕਾਮਰੇਟ ਸੁਰੇਂਦਰ" ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਕਾਮਰੇਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ "ਸੋਮਾ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਏਪੀਟੀ ਫਾਈਲਾਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ' ਤੇ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(viii) ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ (ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ.) ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਆਡੀਓ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਫਾਈਲਾਂ ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਣਇੰਸਟਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸਮੱਗਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਰੋਨਾ ਵਿਲਸਨ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

28. ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਸਬੂਤ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨਃ-

(i) ਪਹਿਲਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ (ਕੇ. ਡਬਲਯੂ. 1) ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 2012 ਵਿੱਚ ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਫ. ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ-
“..... ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਵੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।..... "

(ii) 10.08.2020 ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨਆਈਏ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੇਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ i.e ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। ਸੁਰੇਂਦਰ ਗਾਡਲਿੰਗ, ਜਦੋਂ ਕੇਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਸੁਰੇਂਦਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(iii) ਕੇਡਬਲਯੂ-3, ਜੋ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਬਿਆਨ ਐੱਨਆਈਏ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਕਸਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2007-08 ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਇਨਕਲਾਬੀ ਅੰਦੋਲਨ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਆਦਿ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਹੀ ਗਵਾਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੰਦੇਸ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੰਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। (ਮਾਓਵਾਦੀ). ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈਃ

".....ਸਾਲ 2017 ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਪੀਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਐਂਜੇਲਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 3-4 ਸੰਦੇਸ਼ ਚੈਨਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਰਥਾਤ (i) ਦੀਪਕ-ਨੰਦੂ।

(ਮੈਂ)-ਕਲਿਆਣ ਹੀਰੇਖਾਨ-ਗੈਡਲਿੰਗ-ਐਂਜੇਲਾ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਲਈ (ii) ਦੀਪਕ-ਨੰਦੂ (ਮੈਂ)-ਕਲਿਆਣ ਹੀਰੇਖਾਨ-ਐਂਜੇਲਾ ਸੋਨਟੱਕੇ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸ਼ੋਮਾ ਸੇਨ ਦੇ ਘਰ (iii)ਦੀਪਕ-ਨੰਦੂ (ਮੈਂ)-ਆਰਿਫ ਸ਼ੇਖ (ਡਬਲਿਊ. ਸੀ. ਐੱਲ. ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ)-ਵਿਪਲਾਵ ਤੇਲਤੁਮ੍ਬਡੇ (ਦੀਪਕ ਤੇਲਤੁਮ੍ਬਡੇ ਦਾ ਭਤੀਜਾ)-ਐਂਜੇਲਾ; ਦੀਪਕ ਅਤੇ ਐਂਜੇਲਾ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਇਹ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। (iv) ਦੀਪਕ-ਨੰਦੂ (ਮੈਂ)-ਆਰਿਫ ਸ਼ੇਖ ਐੱਨ. ਟੀ. ਮਾਸਕ-ਐਂਜੇਲਾ ਸੋਨਟੱਕੇ.....

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਿਆਨ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(iv) ਕੁਮਾਰਸਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਕੇਡਬਲਯੂ-4" ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿੱਚੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਕਥਿਤ ਸੰਦਰਭ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 23.12.2018 ਅਤੇ 24.08.2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਕਸਲੀ ਸੀ। (ਮਾਓਵਾਦੀ). ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ 02.11.2018 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

29. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16,17,18,18 ਬੀ, 20,38,39 ਅਤੇ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਪਰਾਧ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਾਂਗੇ। 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -

“15. ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।– (1) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣਾ ਜਾਂ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ,ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਓ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, -

(a) ਬੰਬ, ਡਾਇਨਾਮਾਈਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸਫੋਟਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰ ਜਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜਾਂਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਸਾਇਣਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾਪਦਾਰਥ (ਕੀ ਜੈਵਿਕ ਰੇਡੀਓਐਕਟਿਵ,ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜਾਂ ਹੋਰ) ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕੁਦਰਤ ਦਾਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ -
(i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ, ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਵਿਅਕਤੀ; ਸੋਨਾ
(ii) ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼,ਜਾਇਦਾਦ; ਸੋਨਾ
(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ; ਸੋਨਾ
(iii-a) ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ, ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਸਥਿਰਤਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਨਕਲੀ ਦਾ ਗੇੜ ਭਾਰਤੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਮੁਦਰਾ, ਸਿੱਕਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ
ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ; ਸੋਨਾ
(iv) ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼
ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼,
ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ
ਏਜੰਸੀਆਂ; ਸੋਨਾ

(ਬੀ) ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ; ਸੋਨਾ

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, -

(ਬੀ) "ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਰਤਾ; (ਅ) "ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜਾਅਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਾਅਲੀ ਕਰੰਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਰੰਸੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(2) ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਧੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

30. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ 1967 ਦੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (1) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦਿਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ) "ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਰਤਾ; (ਅ) "ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜਾਅਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜਾਅਲੀ ਕਰੰਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਰੰਸੀ ਤੀਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੁੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੰਮ. ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ 1967 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 15 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਕਟ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਵਰਨਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 15 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

31. 19673 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੱਗਰੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਤੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

2 16. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।—
(1) ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ-

(ਏ) ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3 17. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ-ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ,
(ਏ) ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ, ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ;

(ਬੀ) ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜਾਅਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅੱਤਵਾਦੀ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਬੂਤ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ IV ਅਤੇ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

32. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 184 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜਿਸ਼ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਵਕਾਲਤ ਕਰਨਾ, ਉਕਸਾਉਣਾ, ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਜ਼ਹੂਰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਵਟਾਲੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

33. ਕੇ ਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇ ਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2007-08 ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਪਾਰਟੀ-ਕਾਰਜ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ 22.06.2009 ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਕੁਮਾਰਸਾਈ, ਕੇ ਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ 24.08.2020 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਨਕਸਲੀ ਹੈ। (ਮਾਓਵਾਦੀ). ਇਸ ਪਤਲੇ ਧਾਗੇ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। (ਮਾਓਵਾਦੀ). ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ

4.18 ਤੇ. ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਆਦਿ ਲਈ ਸਜ਼ਾ -ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਕਿ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18-ਬੀ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਹੈ।

34. ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਫਰੰਟਲ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਫ., ਆਈ. ਏ. ਪੀ. ਐੱਲ., ਸੀ. ਪੀ. ਡੀ. ਆਰ., ਏ. ਜੀ. ਐੱਮ. ਸੀ. ਅਤੇ ਕੇ. ਕੇ. ਐੱਮ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਦੇ ਫਰੰਟਲ ਸੰਗਠਨ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਰਨਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 206 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸੈੱਟ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ VI ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ' ਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 387 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿਰਫ਼

5.18-B. ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ।ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਉਮਰ ਕੈਦ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6.20. ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ।ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਿਰੋਹ ਜਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

7.38. ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ।

(1) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ-

(ਏ) ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ

(ਬੀ) ਉਸ ਨੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੈਪਟਰ VI ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਸੰਗਤ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਨਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।–

"32. 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਕਟ" ਦਾ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅੱਤਵਾਦ" ਅਤੇ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 2 (ਐੱਮ) ਵਿੱਚ "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ" ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਉਸੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਗਠਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ "ਅੱਤਵਾਦੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਦੱਸੇਗੀ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

33. 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ "ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ" ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। "ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ" (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐੱਮ) ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨਾਮਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਗਠਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ

(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੱਤਵਾਦ ਸ਼ਬਦ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ 2 (ਕੇ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਵਿੱਚ 'ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਕਟ' ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

34. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਤਰਕ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ' ਤੇ ਅਸੀਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਣ-ਮਿਤੀ ਖਾਤੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਾਵਤ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਜੋ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 398 ਅਤੇ 409 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸਬੂਤ

8 39. ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ। -

(1) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ,-

(ਏ) ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ,

(i) ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

(ii) ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ-

(i) ਸੰਗਠਨ ਅੱਤਵਾਦੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ

(ii) ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ

(iii) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ

(2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

9 40. ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਜੁਟਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਲਈ ਕੋਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

36. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹਨ।

37. K.A. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਨਜੀਬ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ [(2021) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 713], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਜੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2024 ਆਈ. ਐੱਨ. ਐੱਸ. ਸੀ. 92) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -

"32. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇ. ਏ. ਨਜੀਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਅਤੇ 22 ਤੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੇ. ਏ. ਨਜੀਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ-

(1) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਧਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(ਏ) ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਧਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਜਾਅਲੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਤਸਕਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ, ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

(2) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੋਸ਼ੀ, ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਉਮੀਦ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ i.e., ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਲਿਆ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇ. ਏ. ਨਜੀਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ 2015 ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਆਈ. ਏ. ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਨੇੜੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਵਾਹਾਂ ਸਮੇਤ 22 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। 23 ਇਸ ਲਈ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

38. ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਨ ਲਈ, 1967 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IV ਅਤੇ VI ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉੱਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਜੀਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੈਦ

ਇਸ ਨੂੰ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭਗੌੜਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਬੂਤ (ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ) ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

39. ਸ੍ਰੀ ਨਟਰਾਜ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਜੀਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇ. ਏ. ਨਜੀਬ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਜੀਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਧੁਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਜਹਰ ਖਾਨ-ਬਨਾਮ-N.I.A ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 18.01.2024 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ [ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਨੰ. 2023 ਦਾ 14091] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਟਾਲੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਰਨਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਜ਼ਹਰ ਖਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਰਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ (ਉਪਰੋਕਤ).

40. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਹੀਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ-ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [(1996) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 616] ਅਤੇ ਐਂਜੇਲਾ ਹਰੀਸ਼ ਸੋਨਟੱਕੇ-ਬਨਾਮ-ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2021) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 723] ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਡੀ (5) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

41. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43ਡੀ (5) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ 1967 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੈ. ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਨੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਪਰ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਜੈਕਟ-ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਵੱਡਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

42. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਦੋਸ਼ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਠੀਕ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਪਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂਃ-

(ਏ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ।

(ਬੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸੌਂਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਬੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਤੇ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਰਹੇਗੀ।

(ਸ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ।

(ਹ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਐਕਟਿਵ ਰਹੇ ਅਤੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਚਾਰਜ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਰਹੇ।

(f) ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਸ (ਜੀ. ਪੀ. ਐੱਸ.) ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਸਰਗਰਮ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕੇ।

(ਜੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਹਰ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਹੇਗੀ।

43. ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਦੇ।

44. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 166531 ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

45. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler